

Wolvega, januari 2026

Geachte leden van de gemeenteraadsfracties,

Graag brengen wij de bibliotheken in Zuidoost Fryslân onder uw aandacht. Hoe zijn wij in de OWO-gemeenten georganiseerd en wat betekenen we voor de inwoners?

De stichting Bibliotheken Zuidoost Fryslân heeft acht vestigingen in de drie gemeenten en wordt gefinancierd met gemeentelijke subsidie. Wij ontvangen in 2026 een bedrag van gemiddeld € 22,85 per inwoner. Ter vergelijking: het landelijk gemiddelde bedrag per inwoner bedroeg in 2024 € 28,54. Daarbij moet vermeld worden dat in 2024 bij 66% van de bibliotheekorganisaties het gemeentelijk subsidiebedrag per inwoner lager lag dan het landelijk gemiddelde.

Provincie	Totaal	Inwoners	Subsidie per inwoner
☐ Friesland	€ 17.430.493	661.904	€ 26,33
Achtkarspelen	€ 916.279	28.226	€ 32,46
Ameland	€ 143.677	3.839	€ 37,43
Dantumadiel	€ 675.487	19.135	€ 35,30
De Fryske Marren	€ 1.170.632	51.929	€ 22,54
Harlingen	€ 444.090	16.229	€ 27,36
Heerenveen	€ 1.353.084	51.787	€ 26,13
Leeuwarden	€ 3.065.365	128.810	€ 23,80
Noardeast-Fryslân	€ 1.220.351	45.866	€ 26,61
Ooststellingwerf	€ 575.261	25.824	€ 22,28
Opsterland	€ 629.746	30.059	€ 20,95
Schiermonnikoog	€ 96.659	972	€ 99,44
Smallingerland	€ 1.675.811	56.661	€ 29,58
Súdwest-Fryslân	€ 2.589.917	90.421	€ 28,64
Terschelling	€ 204.623	4.898	€ 41,78
Tytsjerksteradiel	€ 680.219	32.595	€ 20,87
Vlieland	€ 87.165	1.255	€ 69,45
Waadhoeke	€ 1.340.858	46.911	€ 28,58
Weststellingwerf	€ 561.269	26.487	€ 21,19

De drie hoofdvestigingen van onze stichting staan in Gorredijk, Oosterwolde en Wolvega. Daarnaast hebben wij kleinere vestigingen in Appelscha, Beetsterzwaag, Haulerwijk, Noordwolde en Ureterp. Wij hebben zo'n 35 medewerkers in uiteenlopende functies: bibliotheekmedewerkers (balie/frontoffice), leesconsulenten (werken vooral met scholen voor primair en voortgezet onderwijs), coördinatoren

maatschappelijke bibliotheek (werken samen met lokale maatschappelijke partners met focus op versterken basisvaardigheden), een programmamaker (organiseert uiteenlopende activiteiten) en een aantal leidinggevenden en overige staffuncties.

De bibliotheek is al lang niet meer een gebouw waar alleen boeken worden uitgeleend. Wij zijn uitgegroeid tot een veilige plek midden in de samenleving waar iedereen welkom is. Wij werken samen met verschillende lokale maatschappelijke organisaties zodat inwoners naar vermogen kunnen meedoen in de samenleving. Daarbij richten wij ons met name op het vergroten en versterken van basisvaardigheden van inwoners en het leesplezier.

Volwaardige bibliotheek kent vijf wettelijke taken

Volgens de Wet stelsel openbare bibliotheken WSOB hebben bibliotheken vijf wettelijke taken:

- Kennis en informatie beschikbaar stellen**
Bijvoorbeeld door boeken uit te lenen, een informatiepunt digitale overheid in te richten en informatiebijeenkomsten te organiseren over gezondheid, vrijwilligerswerk of duurzaamheid.
- Mogelijkheden bieden voor ontwikkeling en educatie**
Bijvoorbeeld door taaltrainingen te geven aan volwassenen die niet goed kunnen lezen en schrijven of op basisscholen een les over mediawijsheid te geven, bijvoorbeeld om nepnieuws te herkennen.

3. **Stimuleren om te lezen**

Bijvoorbeeld door leesclubs op te zetten, voorleesmiddagen te organiseren of door ouders en medewerkers van kinderdagverblijven te stimuleren om voor te lezen.

4. **Ontmoetingen en debatten organiseren**

Bijvoorbeeld door een themacafé, lunch, quiz of markt te organiseren. Of door verkiezingsdebatten te organiseren.

5. **Mensen laten kennismaken met kunst en cultuur**

Bijvoorbeeld door lezingen, exposities, films, concerten, workshops en voorstellingen te organiseren.

De WSOB wordt per 1 januari 2027 gewijzigd. Een belangrijke wijziging is dat gemeenten een zorgplicht krijgen die eruit bestaat dat er per gemeente een “passend aanbod van bibliotheekvoorzieningen” moet zijn. Dit betekent een aanbod van bibliotheekvoorzieningen binnen redelijke afstand en daarbij minimaal één bibliotheekvoorziening die de vijf functies uitvoert, een fysieke collectie heeft en over een professionele personeelsbezetting beschikt. De OWO-gemeenten voldoen op dit punt aan de zorgplicht. Daarnaast worden gemeenten verplicht om samen met de bibliotheek een meerjarenplan op te stellen. Dit meerjarenplan moet binnen een jaar na publicatie van de wet klaar zijn.

In onderstaande afbeeldingen geven wij u een uitgebreid beeld van de opdrachten die de bibliotheek heeft, wat wij doen en met wie wij daarvoor samenwerken.

Zodra er een nieuwe gemeenteraad is nodigen wij u graag uit in onze bibliotheken om te laten zien waar wij mee bezig zijn en samen in gesprek te gaan over onze werkzaamheden.

Namens alle medewerkers,

Met vriendelijke groeten

Irene Louwrier

Directeur-bestuurder

de Bibliotheek Zuidoost Fryslân

"DE POORT NAAR DE WERELD"

Geletterde samenleving

↳ Bevorderen geletterdheid en leesplezier

Participatie in de informatiesamenleving

↳ Ondersteunen basisvaardigheden

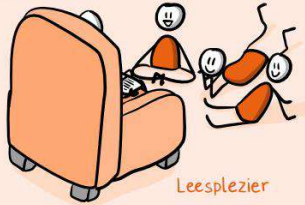

Leven lang leren

↳ Persoonlijke ontwikkeling stimuleren

Literatuur

Leesplezier

Ontwikkeling

Informatie

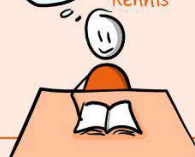
Kunst & cultuur

Ontmoeting & debat

Kennis

Educatie

/Buro Hak, 2011

de Bibliotheek Zuidoost Fryslân

DIT DOET DE BIEB

Algemeen

0 - 6 jaar

- Alle kinderen lid
- Voorlezen en leesplezier stimuleren
- Gratis lidmaatschap

Activiteiten

- Voorleesuurjes
- Workshops
- Media Ukkie Dagen
- Boekstartdag
- Ouderavonden

Boekstart

- Een leesboekje voor de kleinsten
- Boekstartcoach bij consultatiebureau's

Ondersteuning

- Leesconsulent op kinderopvang

Collecties

- Voelboeken
- Prentenboeken
- Voorleesboeken
- Voorleesfilmmpjes

Participatie in de informatiesamenleving

↳ Ondersteunen basisvaardigheden

Geletterde samenleving

↳ Bevorderen geletterdheid en leesplezier.

Leven lang leren

↳ Persoonlijke ontwikkeling stimuleren

- Vrijwilligerswerk
- Taalmaatjes
  - Boekbezoekers
  - Voorlezers

- Voordeel met je biebpas
- Kortingen en extraatjes in Triesland met je biebpas
  - Tilm Theater Kunst
  - Natuur Jeugd Diversen

Abonnement

- Gratis 0-18 jaar
- Diverse abonnementen 18+
- Instellingsabonnement

Exposities & lezingen

Biebpanel

Meedenken met de bibliotheek

6 - 12 jaar

★ Gratis lidmaatschap

- Leesplezier stimuleren en mediawijsheid ontwikkelen

Online leren

- Junior Einstein
- HoeZoMediawijs
- Mediatips voor thuis
- Isdatechtzo?
- Babelbox
- Mediamatties
- DataDetox
- HackShield

Activiteiten

- Voorleesuurjes
- Schrijversbezoeken
- Biebbezoek met school
- Leesgesprekken
- Ouderavonden
- Inspiratiesessies onderwijs
- Workshops

Collecties

- Literatuur
- Informatief
- Werkstuk
- Spreekbeurt
- Leesproblemen

Online leren

- #hierniet
- HoeZoMediawijs
- Isdatechtzo
- Mediamatties
- DataDetox
- HackShield
- Theorie-examen oefenen

- Boeken
- Tijdschriften
- Kranten
- eBooks
- Luisterboeken
- Muziekweb
- Zadenbieb
- Ontmoeting
- Werken & studeren
- Cursussen
- Activiteiten
- Voordeel met je biebpas
- Exposities

- Collecties
- Literatuur
  - Tijdschriften
  - Informatief
  - Lezen voor de lijst
  - Werkstuk
  - Spreekbeurt
  - Leesproblemen

Activiteiten

- Leesfestival
- Schrijversbezoeken
- Biebbezoek met school
- Read2Me

Collecties

- Literatuur
- Informatief
- Wetenschap
- Worldcat
- Kennisbanken

Activiteiten

- Workshops
- Lezingen
- Exposities
- Groot dictee

Ondersteuning

- Informatiepunt
- Digitale Overheid (DO)
- Bibliotheek aan huis
- Digisterker
- Klik & tik
- Spreekuren
- Juridisch
- Seniorweb
- Formulieren hulp
- Gebiedsteam
- Notaris
- Belasting
- Historisch infopunt

Online leren

- Online cursussen
- Levensvaardigheden
- Soofos
- Goodhabit
- Digi-laalhuis
- Theorie-examen

Bibliotheek

- Gorredijk
- Beetssterzwaag
- Ureterp

Locaties

- Oosterwolde
- Haulerwijk
- Appelscha
- Wolvega
- Noordwolde

12 - 18 jaar

★ Gratis lidmaatschap

Leesplezier stimuleren en mediawijsheid ontwikkelen

Ondersteuning

- Leesconsulent op school

Ondersteuning

- Leesconsulent op school

18+ jaar

★ Betaald lidmaatschap

/Buro Hak, 2011

de Bibliotheek Zuidoost Fryslân

ZO ORGANISEREN WIJ DE BIEB

Wij streven naar:

- Participatie in de informatiesamenleving
  - ↳ Ondersteunen basisvaardigheden
- Leven lang leren
  - ↳ Persoonlijke ontwikkeling stimuleren
- Geletterde samenleving
  - ↳ Bevorderen geletterdheid en leesplezier

Dit doen wij door:

Aanbod en ondersteuning op het gebied van:

- ▷ Kennis & informatie
- ▷ Ontwikkeling & educatie
- ▷ Lezen & Literatuur
- ▷ Ontmoeting & debat
- ▷ Kunst & cultuur

Dit doen wij met:

Deskundigheid, bereikbaarheid & samenwerking.

Gedragen door:

Leden, het rijk, de provincie en gemeenten

